Kirjallinen kysymys KK 321/2019 vp

Jussi Wihonen ps

Kirjallinen kysymys ajoneuvojen rengasvalintojen vaikutuksista tiestöön ja ympäristöön

Eduskunnan puhemiehelle

Tieverkkomme tila on maassamme vaikea. Tiestön kuluminen on iso ongelma, ja se syö vuosittain resursseja sekä valtiolta että kunnilta. Merkittävä tiestön kulumisen aiheuttaja on henkilöajoneuvoissa talvisin käytettävät nastarenkaat.

Suomen autoilijoista yhä noin 80 % käyttää henkilöautossaan nastarenkaita. Tutkimusten mukaan nastarenkaiden käyttäjät kokevat niiden käytön tuovan turvallisuuden tunnetta, ja jäisissä olosuhteissa ne ovatkin kitkarenkaita hieman turvallisempia. Nastarenkaat kuluttavat kuitenkin joka vuosi tiestöämme, ja kaupungeissa ne lisäävät katupölyä, jolla on epäsuoria terveysvaikutuksia. Liikennekuolemien määrä on viime vuosikymmeninä laskenut merkittävästi, mutta katupöly aiheuttaa edelleen ennenaikaisia kuolemia.

Norjassa nastarenkaiden käyttöaste on erilaisten ohjauskeinojen avulla saatu huomattavasti Suomea alhaisemmaksi. Seurauksena myös katupölyn ja hiukkaspäästöjen määrä on laskenut. Myös Ruotsissa on siirrytty kitkarenkaiden käyttöön, tosin hitaammalla tahdilla kuin Norjassa. Kanadassa mm. Ontarion provinssissa nastarenkaat ovat olleet kiellettyjä jo vuosikymmeniä, vaikka olosuhteet ovat hyvin samanlaiset kuin Suomessa. Norjassa ja Ruotsissa tieliikenneonnettomuuksien määrät ovat puolet Suomen luvuista, vaikka kitkarenkaiden käyttö talvisin on huomattavasti suurempaa.

Nastarenkaat kuluttavat merkittävästi tiestöä. Nopeimmin tietä kuluu vilkkailla tieväylillä, joissa nopeus on yli 80 km/h. Suomessa autoilijoiden ohjaaminen pohjoismaisten kitkarenkaiden käyttöön voisi merkittävästi vähentää tiestömme kulumista ja katupölyn haittavaikutuksia erityisesti pääkaupunkiseudulla ja Etelä-Suomessa.

Asfalttiteiden raaka-aineena käytetään öljypohjaista bitumia. Suomenkin asfalttiteiden ylläpito on siten jo sinällään keskeinen osa fossiilitaloutta, joka syö vuosittain satojamiljoonia euroja veronmaksajien rahoja. Jokainen nastarenkailla rouhitun asfaltin uusimisessa säästetty euro voitaisiin hyvin korvamerkitä Suomen poikkeuksellisen vanhan autokannan uudistamiseen tai autojen sähkölatauspisteitä tukeviin toimiin.

Nykyiset kitkarenkaat eivät tutkimusten mukaan ole merkittävästi nastarenkaita turvattomampia, ja autoilijoiden parantunut ajotapa on vähintäänkin yhtä merkittävässä osassa liikenneturvallisuutta. Uusissa autoissa myös ajovakausjärjestelmät ja muut avustavat toiminnot tekevät kitka-

Valmis
5.0

renkaista varteenotettavan vaihtoehdon. Kitkarenkaat lisäävät ajomukavuutta, aiheuttavat vähemmän liikennemelua ja vähentävät hiukan myös polttoaineen kulutusta. Kitka- ja nastarenkaiden hinnoissa ei ole olennaisia eroja.

Harvaan asutussa Suomessa ei tulevaisuudessakaan pärjätä ilman henkilöautoa. Suomen henkilöautokanta onkin lähes kolme miljoonaa ajoneuvoa. Päätöksenteossa tulee ottaa huomioon eri alueiden olosuhteet, ja pitkän maan eri osissa saattavat erilaiset ratkaisut olla järkeviä. Lisäksi esimerkiksi hälytysajoneuvot tulee aina pitää omana tarkastelukohteenaan.

Tutkimusten mukaan autoilijat eivät rengasvalintaa tehdessään pohdi renkaiden vaikutusta tiestöön tai ympäristöön. Valinta tehdään vahvasti vanhojen mielikuvien perusteella, mutta ani harva palaa nastarenkaisiin kerran nykyisiä kitkarenkaita kokeiltuaan. Vaikka autoilija valitsisikin kulutukseltaan vähäpäästöisen hybridi- tai sähköauton, ajaminen aiheuttaa silti merkittäviä tienpitokustannuksia ja päästöhaittoja, jos käytössä on edelleen nastarenkaat.

Liikenne- ja viestintäministeri on juuri asettanut kokonaiseksi vuodeksi työryhmän laatimaan tiekarttaa fossiilittomaan liikenteeseen siirtymisestä. Samaan aikaan maailman nuoriso vaatii maailmanlaajuisesti meiltä poliitikoilta nopeita, konkreettisia toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Valtiovallan tulisi viestiä konkreettisia ja tavalliselle ihmiselle taloudellisesti realistisia keinoja ympäristöystävällisten valintojen tekemiseen. Toivottavaa olisi, jos viestit ja ohjauskeinot tukisivat samalla valtio- ja kuntataloutta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Miten hallitus on ottanut huomioon nastarenkaiden aiheuttamat ongelmat valtion ja kuntien taloudelle, ilmastonmuutoksen hillitsemiselle ja ympäristölle ja*
>
> *mitä toimia hallitus aikoo tehdä, jotta autonomistajia ohjataan rengasvalinnoissa vähemmän tietä kuluttavien ja saastuttavien vaihtoehtojen käyttöönottoon?*

Helsingissä 13.11.2019

Jussi Wihonen ps